

Masopust ve sbírkách vsetínského muzea

Období masopustu se pomalu blíží k závěru a čeká nás už jen vyvrcholení fašankových zábav a obchůzek před tzv. Popeleční středou, která letos připadá na 6. března.

Masopust patří od nepaměti karnevalům a plesům. V minulosti to souviselo především s křesťanskou tradicí blížícího se čtyřicetidenního půstu před Velikonocemi.

Během půstu se nesmělo veselit a hořovat, proto se v posledních několika dnech masopustu (fašanku) konaly bujaré oslavy, a nakonec se symbolicky pochovala basa a s ní i taneční zábavy.

Mimo to se pořádaly zabíjačky a konalo se také mnoho svateb. Tento čas byl tedy ra-

dostný a veselý, ale byl rovněž spojen s magickými rituály obchůzek maškar, sloužících k odhánění zimních démonů, přivolání jara a zabezpečení dobré úrody či plodnosti.

Dnes se tyto obchůzky do- držují hlavně na vesnicích. Objevují se zde masky jak současné a moderní, tak i ty tradiční. Setkat se s nimi ale můžeme i v regionálním výtvarném umění.

Ve sbírkách vsetínského muzea je tato tematika zastoupena díly hned několika umělců, u nichž se objevují hlavně motivy fašankových průvodů v doprovodu muzikantů.

Takovou idylickou scénu zobrazuje například **Alois Baránek v díle Fašang z roku 1957**. Uvolněná rychlá

kresba techniky vykrývání voskem pod modrou barvou zachycuje muzikanta s klarinetem, který roztančil jak mládence s valaškou, tak i postavu maškary báby s dědkem v nůši. Nechybí ani maska medvěda, symbol dobré úrody a plodnosti.

Se zástupem rozdivočených masek se setkáme i na perokresbě s názvem **Masopust od Jana F. Kováře z roku 1981**. Dominují zde zvířecí převleky na pozadí měsíční oblohy. Zvířecí masky symbolizují sílu, plodnost, životaschopnost a probouzení přírody po zimě.

Tématu masopustu se obšírněji věnoval i **Karel Hofman v rámci svého malířského cyklu Zvyky a obyčaje**. Tyto olejomalby vznikly pravděpodobně na počátku 80. let 20. století a vyznačují se mdlou, zemitou barevností a expresivním rukopisem.

NA SNÍMCÍCH: Slamění medvědi, 60. až 70. léta 20. století, papírové vystřihovánky od Kornelie Němečkové.

Objevují se zde s maskovane průvody na návsi valašské vesnice, kde vynikají hlavně postavy nevěsty a ženicha, báby s dědkem na zádech, a různé zvířecí masky. Za všechny vyberme malbu Křest v masopustu. Je zde kladen důraz na plodnost, kterou symbolizuje tanec s medvědem. V popředí pak pózuje dvojice s novorozencem.

Mezi nejnovější přírůstky v muzejní sbírce s tématem fašanku patří **vystřihovánky od vsetínské rodačky Kornelie Němečkové**. Zpodobňují tradiční masky, jako je slaměný medvěd, šašek s kuželovitou čepičkou, nebo bába s dědkem v nůši. Úsměvný je rovněž převlek koníka, kde zpod kostýmu trčí dva páry nohou v botách.

Toto různorodé zastoupení uměleckých děl s námětem masopustu v muzejním depozitáři je dokladem širokého vnímání tradice, která na Valašsku vždy byla, a je živá až do dnešních dnů.

Zuzana Dorociaková, Muzeum regionu Valašsko